

SEKO Post

Klubb Årsta postterminal
120 21 ÅRSTA

Lathund om

***POSTENS
PENSIONSAVTAL
(ITP-P)***

**Lathunden finns också tillgänglig på Årstaklubbens hemsida:
www.sekoarsta.se**

(2014-01-22)

Pensionsavtalet

Vårt nya pensionsavtal ITP-P gäller fr o m 1 januari 2009, och ersätter det gamla ITP-P-avtalet som gällde från 1995-96. Detta avtal ersatte i sin tur vårt tidigare avtal PA -91. Vårt avtal motsvarar till största delen det avtal, ITP, som tillämpas för tjänstemän inom industrin och handeln. Vissa förmånligare regler gäller dock enligt ITP-P.

Den pension som betalas ut enligt ITP-P är en tjänstepension eller tilläggspension utöver den allmänna pensionen (inkomst - premie - garantipension). I det gamla pensionssystemet gav folkpension och ATP en pension som motsvarade 60 - 65 procent av lönen; därutöver gav ITP-P en tioprocentig tilläggspension. Tanken var att pensionen sammanlagt skulle uppgå till 70 - 75 procent av lönen. Förutsättningen för detta var dock att man uppfyllde lagens och avtalets alla villkor. Många gör inte det och får därför en lägre pension. Det nya pensionssystemet är mycket svårbedömt men troligen kommer det att innebära lägre pension för många.

Det nya avtalet innebär en successiv övergång till ett premiebaserat pensionssystem, till skillnad från det gamla ITP-P, som i huvudsak var ett förmånsbaserat pensionssystem.

Övergången sker genom att de yngre, födda 1981 och senare samt timavlönade och resursanställda (oavsett födelseår) placeras in i *Avdelning 1*, som är premiebaserat. De äldre, födda 1980 och tidigare, oavsett om de anstälts före eller efter 2009, tillhör *Avdelning 2*, med i huvudsak samma regler som det gamla ITP-P från 1995-96.

AVDELNING 1

Vilka omfattas?

Födda 1981 och senare, samt timavlönade och resursanställda.
Enligt pensionsplanen gäller ålderspensionen fr.o.m. den månad man fyllt 25 år.
Vad gäller sjukpension gäller planen fr o m 18 år.
Pensionsplanen gäller tills månaden innan den anställde fyller 65 år.

Planen omfattar alla anställda, oavsett anställningsform eller anställningsprocent.

Om man kvarstår i tjänst efter ordinarie pensionsålder, kan man träffa överenskommelse om att planen ska fortsätta att gälla, dvs att avgift fortsatt ska inbetalas.

Hälsoprövning

För att bli ansluten till ITP-P-planen krävs att man är fullt frisk. Vad som mera exakt menas med begreppet fullt frisk anges inte i avtalet. Istället hänvisar avtalet till "ITP-planens hälsoprövningsregler". Troligen innebär det, att om man arbetar i full utsträckning enligt den anställning man har, så är man frisk, oavsett vad läkare har sagt.

Om man inte var fullt frisk 1/1 2009, fortsätter man att omfattas av det gamla pensionsavtalet. När/om man blir helt frisk, omfattas man av nya ITP-P.

Pensionsmedförande lön

Den lön som ligger till grund för pensionen kallas pensionsmedförande lön. Den utgörs i Avdelning 1 av den kontanta utbetalda bruttolönen, inklusive exempelvis övertidsersättning och bonus. Däremot ingår inte kostnadsersättningar.

Intjänande av ålderspension

Arbetsgivaren betalar varje månad in en avgift fr o m den månad den anställde fyller 25 år t o m månaden före den anställde fyller 65 år. Om anställningen fortsätter efter ordinarie pensionsålder, kan man träffa överenskommelse om att avgift fortsatt ska inbetalas.

Avgiften ska vara 4,5 procent på den pensionsmedförande lönen upp t o m 7,5 inkomstbasbelopp(ibt)/12. På lönedelar över 7,5 ibt/12 är avgiften 30 procent.

Om man inte har lön, är grundregeln att Posten inte betalar in avgiften.
Du kan dock vara ledig av följande skäl, och ändå tjäna in pension:

- vid sjukdom eller olycksfall
- vid föräldraledighet med föräldrapenning vid eget barns födelse/adoption
- vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning
- dock sammanlagt högst 13 månader per barn

I dessa fall beräknas den pensionsmedförande lönen enligt reglerna för ITP-P-sjukpension, se nedan.

Val av förvaltare

Man väljer själv förvaltare av avgiften.

Hälften av premien måste placeras i en traditionell pensionsförsäkring med garanterad ränta. Den hälften kan man från och med den 1 juli 2013 placera i följande bolag:

Alecta
AMF
Skandia
Folksam

Den andra hälften kan man välja att placera antingen i en traditionell pensionsförsäkring i bolagen ovan, eller i en eller två fondförsäkringar. Fondförsäkringarna kan placeras i följande bolag:

AMF
SEB
Danica
SPP
Swedbank

Man kan dessutom välja om man vill ha återbetalningskydd (= de pengar som du avsatt betalas ut till dina anhöriga om du dör) och /eller familjeskydd (= en form av livförsäkring). Se nedan.

Om man inte gör något val kommer man varken att ha återbetalningskydd eller familjeskydd, och Alecta kommer att förvalta pengarna i en traditionell försäkring.

Valet administreras av Collectum AB, www.collectum.se, där man t.ex. kan finna vilka avgifter förvaltarna tar.

Flytt av kapital

Man har rätt att flytta delar eller hela sitt pensionskapital till annan förvaltare. Detta kan höra samman med vissa avgifter till Collectum och förvaltarna.

Pensionsålder - pensionsutbetalning

Pensionsåldern är 65 år. Pensionen betalas ut från den månad man fyller 65 år, och det är meningen att den ska vara livsvarig.

Pensionen kan dock betalas ut redan från 55 års ålder.

Dessutom kan man begära att den betalas ut under en begränsad tid, *dock minst 5 år.*

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att de pengar som fonderats för ens pension, utbetalas till ens anhöriga under en tid av fem år, om pensionen ännu inte börjat utbetalas.

Om pensionen börjat utbetalas, utbetalas värdet till förmånstagare och upphör senast 20 år efter att ålderspensionen börjat utbetalas.

Om man inte väljer återbetalningsskydd, blir pensionen något högre.

Med anhöriga menas:

I första hand den anställdes maka/make/registrerad partner eller sambo.

Om sådan saknas, i andra hand, den anställdes barn.

Man kan anmäla annat förmånstagarförordnande till Collectum. Detta kan dock endast omfatta make/maka/partner/sambo eller tidigare sådan eller barn / styvbarn / fosterbarn till en själv eller någon person enligt ovan.

Familjeskydd

Familjeskydd innebär en livförsäkring. Premien dras från de pengar som avsätts varje månad till pension.

Man kan välja 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år. Beloppet betalas ut med 1/12 varje månad i 5, 10, 15 eller 20 år, utbetalningstid måste alltså också väljas. Utbetalning kan dock inte ske längre än t o m månaden innan den anställda skulle fyllt 70 år.

Förmånstagare är desamma som för återbetalningsskyddet och man kan ändra förmånstagare enligt samma regler.

Om man slutar sin anställning, gäller ett efterskydd till familjeskyddet i tre månader. Det innebär, att om man blir sjuk inom tre månader efter att man slutat, betalas familjeskyddet ut vid dödsfall efter sjukdomen

Familjeskyddet i Avdelning 1 administreras av Collectum. På Collectums hemsida, www.collectum.se, finns information om premien, som varierar starkt beroende på ens egen ålder och hur många basbelopp och vilken utbetalningsperiod man valt.

Sjukpension

Man kan ha rätt till sjukpension när man

- är arbetsoförmögen till minst 25 % pga sjukdom eller olycksfall och
- arbetsoförmågan varat i mer än 90 dagar i följd

Man kan dock få sjukpension ännu tidigare, nämligen om man under den senaste tolv månadsperioden varit sjuk vid flera tillfällen. Då får man sjukpension efter att man sammanlagt varit arbetsoförmögen i 105 dagar.

Sjukpensionens storlek

I tabellen nedan ser man hur mycket man får i sjukpension vid olika sjukdomstillfäl-

len och i olika lönelägen.

Sjukpensionen beräknas utifrån en genomsnittlig pensionsmedförande lön (se ovan) under de 12 månader som föregått sjukdomsfallet.

Sjuklön utges inte samtidigt som man får ersättning från försäkringskassa och arbetsgivare (i detta fall sjukpension) som uppgår till 90% av lönen.

Sjukpensionen kan också samordnas (minskas) med sjukpension enligt fribrev samt med livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen.

Lön/Lönelägen	Sjukpenning – dag 90 ³⁾	Sjukpenning dag 90 – 360	Sjukpenning dag 361 –	Sjuk- eller aktivitetser-sättning
– 7,5 pbb ¹⁾	10%	10%	0%	15%
7,5 pbb - 20 ibb ²⁾	65%	65%	65%	65%
20 - 30 ibb	32,5%	32,5%	32,5%	32,5%

1) = Pristasbelopp

2) = Inkomstbasbelopp

3) = Endast under förutsättning att man varit sjuk minst 105 dagar under senaste 12 månaderna.

AVDELNING 2

Vilka omfattas?

Födda 1980 och tidigare, oavsett om man anställts före eller efter 1 januari 2009. Enligt pensionsplanen gäller ålderspensionen, ITPK-P samt familjepensionen fr.o.m. månaden efter det man fyllt 28 år.

Vad gäller sjukpension gäller planen fr o m 18 år.

Av dessa gäller planen alla tillsvidareanställda med heltid. Den gäller också för deltidsanställda, förutsatt att man har en *ordinarie arbetstid som uppgår till minst 20 procent av heltidstjänstgöring*.

För visstidsanställda (tidsbegränsat anställda) gäller planen efter det att anställningen varat i tre hela kalendermånader i följd. När detta villkor uppfyllts, och anställningen fortsätter, gäller planen retroaktivt även för de tre första månaderna.

Planen gäller inte - oavsett anställningsform - för den som anställs mindre än 36 kalendermånader innan ordinarie pensionsålder såvida man inte tidigare har tjänat in pension (minst 36 månader) enligt ITP-P-planen.

Om man kvarstår i tjänst efter ordinarie pensionsålder gäller planen inte under anställningstid efter pensionsåldern.

Hälsoprövning

För att bli ansluten till ITP-P-planen krävs att man är fullt arbetsför. Vad som mera exakt menas med begreppet *fullt arbetsför* anges inte i avtalet. Istället hänvisar avtalet till "den praxis som gäller inom ITP-området".

Den som den 1 januari 2009 var sjuk, helt eller delvis, fortsätter att omfattas av reglerna i det gamla ITP-P-avtalet, från 1995-96.

Observera att den som den 1 juli 1995 (då vi anslöts till den gamla ITP-P-planen) var sjuk fortsätter att omfattas av reglerna i det ännu äldre pensionsavtalet, PA - 91T.

Pensionsmedförande lön

Den lön som ligger till grund för pensionen kallas *pensionsmedförande lön*. I denna ingår:

- den *aktuella fasta lönen inklusive fasta tillägg*.

Om ens pensionsålder är 65 år är "aktuell lön" den månadslön och de fasta tillägg man hade månaden innan man fyller 65 år. Om man har en lägre pensionsålder är det lönen samma månad man fyller som är "aktuell lön".

Den del av månadslönen/de fasta tilläggen som består av lönehöjningar man fått de senaste fem åren får man endast tillgodoräkna sig enligt de regler som beskrivs nedan i avsnittet om lönehöjningar.

Observera att det är den *aktuella fasta lönen* som utgör den pensionsmedförande lönen. Det innebär att den som exempelvis har en heltidsanställning, men som är

partiellt tjänstledig vid pensioneringen, får sin pensionsmedförande lön baserad på den verkligt utbetalade lönen. Omvänt så innebär detta också att om man varit partiellt tjänstledig men exempelvis går tillbaka till sin heltidsanställning åren före pensioneringen så får man enbart tillgodoräkna sig den lönehöjning som detta innebär enligt reglerna för retroaktiv lön; se nedan.

Exempel. Min lön inklusive fasta tillägg uppgick till 23.000 kr/mån när jag gick i pension den 1 oktober 2013. Av dessa 23.000 kr fick jag 600 kr i lönehöjning den 1 juni 2013. Hur stor del av de 600 kronorna som ingår i den pensionsmedförande lönen avgörs av reglerna i avsnittet nedan om lönehöjningar.

- under närmast föregående kalenderår utbetalda övriga kontanta avlöningsförmåner - som t.ex. ob-, semester- och mertidsersättning. Övertidsersättning räknas inte in här och inte heller kostnadsersättningar, vare sig de är skattepliktiga eller ej (ex: bilersättningar och traktamenten), och andra naturaförmåner.
- om man är avlönad dels med fast lön, dels med provision, tantiem, produktionspremie eller liknande rörliga lönedelar utgörs den pensionsmedförande lönen av
 - den aktuella fasta lönen
 - den genomsnittliga inkomsten av provision, etc under de närmast föregående tre åren.Det här avsnittet kan ev bli aktuellt för vår del om någon form av bonuslön införs.
- naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Retroaktiv lön

Retroaktiv lön som betalas ut efter det man gått i pension eller avlidit (familjepension) skall räknas in i den pensionsmedförande lönen.

Exempel. Vi antar att det nya löneavtalet gav 600 kr i lönehöjning fr o m den 1 juni 2013. Förhandlingarna drog ut på tiden och blev inte klara förrän efter sommaren 2013. Den som gick i pension t ex den 1 juli 2013 fick då sina retroaktiva pengar utbetalade efter sin pensionering (förutsatt att de lokala parterna gett någon höjning!). Det retroaktiva påslaget ska då räknas in i den pensionsmedförande lönen *enligt de regler som gäller enligt nästa avsnitt.*

Lönehöjningar

För lönehöjningar under de sista fem åren (60 månader) före pensionsåldern tillämpas en *kapningsregel*, som sätter vissa gränser för hur stor del som ska räknas in i den pensionsmedförande lönen.

Denna kapningsregel är ny fr o m 1/1 2009, tidigare fanns en betydligt krångligare regel.

Löneökning som sker när mindre än 60 månader återstår till pensionsåldern räknas som pensionsmedförande lönehöjning högst upp till belopp som är beroende av förändringen av inkomstbasbeloppet (ibb) enligt denna tabell:

Månader kvar till ordinarie pensionsålder (65 år)	Pensionsgrundande lönehöjning
59-49	1,20 x ökningen av inkomstbb
48-37	1,15 x ökningen av inkomstbb
36-25	1,10 x ökningen av inkomstbb
24-13	1,05 x ökningen av inkomstbb
12-1	1,00 x ökningen av inkomstbb

Kapningsregeln tillämpas för lönehöjningar mellan 60 - 65 år. Om man, t.ex. enligt övergångsavtalets regler, går i pension tidigare än 65 år så kapas inte de lönehöjningar man fått före fyllda 60 år.

Exempel.

Om man går i pension enligt övergångsreglerna den 1 december 2013 och då är 62 år får vi följande effekt av 2013 års lönehöjning.

Vi utgår ifrån en lönehöjning på 500 kr/mån den 1 juni 2013. Min gamla pensionsmedförande lön, före höjningen, är 22.000. Då måste vi först se hur stor inkomstbasbeloppsökningen är mellan 2012 och 2013. Ibb 2012 var 54.600 kr och 2013 är det 56.600 kr. Skillnaden blir 2.000 kr, eller 3,7%.

Lönehöjningen är 500 kr eller 2,27%.

Om vi antar att jag är 61 år och 6 månader den 1 juni 2012 så återstår 34 månader till ordinarie pensionsålder. Det innebär, enligt tabellen ovan, att ibb-höjningen i % ska multipliceras med 1,10. Den maximala höjningen utan kapning vid denna lön och ålder är alltså $1,10 * 3,7 = 4,07\%$.

Det innebär att man i det här exemplet får behålla en lönehöjning på högst 4,07% av 22.000 kr = 895 kr. Eftersom lönehöjningen enbart uppgick till 500 kr får jag tillgodoräkna hela höjningen.

Pensionsmedförande lön för den som är långtidssjuk

Om man blir långtidssjuk fryses den pensionsmedförande lön man har den 90:e sjukdagen. Om man därefter är oavbrutet sjuk – oavsett om det är med sjukpenningning eller sjukersättning – fram till pensioneringen gäller denna pensionsmedförande lön. Den pensionsmedförande lön som fastställts gäller för hela ens lön, även om man endast haft partiell sjukpenning/sjukersättning.

Den pensionsmedförande lön som fastställts den 90:e dagen räknas därefter upp med den indexering som gäller i ITP-avtalet. Eftersom indexeringen ofta varit lägre än löneökningarna får den långtidssjuka därmed en lägre pension.

Pensionsgrundande tjänstetid

För att få hel pension måste man ha 30 år (= 360 månader) i pensionsgrundande tjänstetid. Man får tillgodoräkna sig tid *från och med* 28 år.

Vissa tjänstledigheter räknas in i den pensionsgrundande tjänstetiden:

- sjukdom
- militär repetitionsutbildning
- föräldraledighet med föräldrapenning (havandeskapspenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning).

Om man inte når upp till 30 års tjänstetid reduceras pensionen med 1/360 för varje månad som saknas.

Om man haft en annan anställning i *Posten* där ITP-P pensionsplan har tillämpats får man tillgodoräkna sig denna tid.

För den som är född 1951 eller tidigare gäller en förmånligare regel: Om man haft en annan anställning där ITP-P eller likvärdig pensionsplan har tillämpats, får man tillgodoräkna sig denna tid.

Pensionsålder

Pensionsåldern är 65 år. Pensionen betalas ut från och med den månad man fyller 65 år.

Övergångsregler - PA 91

För dem som omfattas av övergångsreglerna om lägre pensionsålder i PA -91T (pensionsåldrarna redovisas utförligare på sid 19) gäller fortfarande dessa regler.

PA -91T:s övergångsregler innebär att den som 1991-12-31 hade fyllt 28 år och som då hade en tjänst med lägre pensionsålder än 65 år - och därefter stannat kvar i en sådan anställning - fick behålla denna lägre pensionsålder. Beräkningen av pensionen görs också enligt PA -91T. Det innebär i korthet att pensionen uppgår till 65 procent oavsett om man avgår vid 60 år (pensioneringsperiod 1) eller 63 år (pensioneringsperiod 2). För varje månad som man senarelägger sin pension höjs pensionen med 0,261 procent (räknat från 60 år i pensioneringsperiod 1 och från 63 år i pensioneringsperiod 2) upp till max. 80 procent (som inträffar när man fyller 64 år och 9 månader).

OBSERVERA! att uppräkningsregler med de 0,261 procenten per tillkommande månad görs på det *pensionsbelopp som beräknats på 65 procent*. Det är inte så att man höjer procenttalet 65.

Exempel. Om jag har 22.000 i pensionsmedförande lön och full tjänstetidsfaktor och går vid 60 år blir min pension: $22.000 * 65\% = 14.300$ kr. Om jag väntar tolv månader blir tillägget $12 * 0,261\% = 3,132\%$. Beräkningen sker på följande sätt: $22.000 * 65\% * 1,03132 = 14.747,88$ kr.

Underlaget för pensionen beräknas enligt ITP-P, dvs enligt avsnittet ovan om pensionsmedförande lön.

Pensionens storlek

Ålderspensionen utgör 10 procent¹ av den pensionsmedförande lönen, förutsatt att man har full tjänstetid.

Exempel. Om min pensionsmedförande lön är 22 000 kr och jag har full pensionsgrundande tjänstetid blir min ålderspension enligt ITP-P $22\,000 \times 10\% = 2\,200$ kronor/månad. Denna pension läggs ovanpå min allmänna pension.

I det fall man avgår med ålderspension före 65 år (t ex enligt Överenskommelse om trygghet) beräknas pensionen på följande sätt fram till 65 år:

Del av pensionsunderlaget	Ålderspension
- 1 basbelopp ²	101 %
1 - 20 basbelopp	65 %
20 - 30 basbelopp	32,5 %

Får man del av denna pension före 65 år, tillgodoräknas man dessutom avgifter för ITPK-P fram till 65 år.

För pensionsunderlag upp till 7,5 basbelopp får ålderspensionen inte överstiga 75 procent av underlaget.

Exempel. Om man i samband med en övertalighet år 2014 beviljas pension enligt *Personalomställningsavtalet* och ens pensionsmedförande lön då beräknas till 276.000 kr (23 000 kr/mån) och man har uppnått full tjänstetid blir pensionen:

$(56\,900 \times 101\%) + ([276\,000 - 56\,900] \times 65\%) = 57\,469 + 142\,415 = 199\,884 = 16\,657$ kr/mån, vilket utgör en pension som uppgår till 72,4 procent av underlaget.

Observera att för den som går i pension före 65 år enligt övergångsbestämmelserna till PA -91T beräknas pensionen fram till 65 år enligt PA -91T; se ovan i avsnittet om pensionsålder.

Samordningsregler

Det finns vissa samordningsregler i avtalet, vilka berör dem som uppbär sjukpenning, aktivitetsersättning, sjukersättning eller liknande samtidigt som man är berättigad till ålderspension före 65 år.

Indexering (värdesäkring)

När alla de faktorer som bestämmer pensionens storlek är framräknade skall detta belopp värdesäkras. I ITP-P-planen kallas värdesäkringen för indexering och här är

¹ För den del av den pensionsmedförande lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp gäller här som på flera andra punkter i ITP-P andra regler. Eftersom detta berör så få medlemmar kommenteras som regel inte dessa villkor.

² Basbeloppens storlek: se sid 17

det avtalsparterna som årligen fastställer det index som skall gälla.

Alla utgående pensioner liksom fribrev indexeras.

Indexeringen utgår från basbeloppsförändringarna, men fastställs för varje år av avtalsparterna. Indexeringens storlek för respektive år framgår av tabell på Årsta-klubbens hemsida, gå in under fliken *Pension*.

Utbetalningstid

Ålderspensionen enligt ITP-P betalas normalt ut från och med 65 år. Det sker utan anmodan.

Man kan själv välja att ta ut pensionen tidigare än vid 65 år. Se nedan i avsnittet om *Förtida uttag*.

Pensionen betalas normalt ut under resten av livet. Man kan dock fr.o.m. 2009 välja att ta ut hela sin intjänade ålderspension under en begränsad tid, dock lägst fem år.

Kompletterande ålderspension

Pensionsavtalet innehåller en *kompletterande pension*, som heter ITPK-P och i sak innebär en fortsättning på den kompletterande ålderspension, "*KÅPAN*", som fanns i PA -91.

I och med att ITPK-P trädde i kraft 1996 avslutades *KÅPAN* och den pension man hittills tjänat in i det systemet utgår som ett fribrev den dagen man går i pension.

ITPK-P gäller fr o m 28 år.

Arbetsgivaren avsätter varje år (efter det man fyllt 28 år) en avgift som motsvarar 2 procent av ens pensionsmedförande lön. Storleken på den kompletterande ålderspension man får ut den dag man går i pension beror *dels* på hur mycket pengar som arbetsgivaren avsatt enligt denna regel, *dels* på hur stor avkastningen blir på de avsatta medlen.

Exempel. Om min pensionsmedförande lön 2014 uppgår till 23 000kr/mån avsätter Posten 2 procent till ITPK-P eller 460 kr/mån. Hur mycket dessa 460 kronor har vuxit den dag jag går i pension beror bland annat på hur det bolag jag väljer förvaltar pengarna åt mig, se nedan. - Om de nu har vuxit och om de överhuvudtaget finns kvar. En risk med alla typer av *premiebaserade* pensioner är att det bolag man valt kan misslyckas med sina placeringar eller i värsta fall gå omkull. Observera att denna risk gäller den kompletterande ålderspensionen, ITPK-P. För den vanliga ålderspensionen enligt ITP-P är risken mindre; den är en *förmåns pension* där avtalet garanterar att pension skall utgå med 10 procent av den pensionsmedförande lönen.

ITPK-P-pensionen betalas enligt grundregeln ut under fem år fr o m 65 år. Men man kan välja en längre utbetalningsperiod och i så fall justeras beloppet ner med hänsyn till detta. I likhet med den vanliga ålderspensionen enligt ITP-P kan man också välja att börja ta ut pensionen före eller efter 65 år.

Återbetalningsskydd

ITPK-P ger möjlighet att välja ett återbetalningsskydd eller ej. Samma regler gäller som för avdelning 1. Återbetalningsskyddet innebär - enkelt uttryckt - att de närmast efterlevande (=i första hand make/sambo/partner och i andra hand barn) får ut det pensionskapital man förvärvat (om man avlider före pensioneringen) eller som återstår (om man avlider efter det man börjat ta ut ITPK-P). Dör man före sin pensionering betalas det ut under en femårsperiod. Vid dödsfall efter pensioneringen fortsätter utbetalningen till som längst 20 år efter att pensionen börjat betalas ut.

Återbetalningsskyddet innebär att min egen pension blir något lägre. Avstår man från återbetalningsskydd blir den utgående pensionen högre genom att man då får ta del av de s.k. "arvsvinsterna" efter dem som avstått från återbetalningsskydd eller saknar anhöriga.

Familjeskydd

Familjeskydd innebär en livförsäkring. Premien dras från de pengar som avsätts varje månad till pension.

Man kan välja 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år. Beloppet betalas ut med 1/12 varje månad i 5, 10, 15 eller 20 år, utbetalningstid måste alltså också väljas. Utbetalning kan dock inte ske längre än t.o.m månaden innan den anställde skulle fyllt 70 år. Vid val senare än första valtillfälle krävs hälsodeklaration.

Premien för familjeskyddet varierar från några kronor per månad och upp till hundratals kronor beroende på levnadsålder och val av antal prisbasbelopp och utbetalningsperiod. Premiens storlek framgår av tabell på Collectums hemsida.

Premien dras från det pensionskapital som arbetsgivaren betalar in.

Familjeskyddet tecknas fr.o.m. 1 juli 2010 hos Collectum, (www.collectum.se) oavsett var man placerar sitt pensionskapital.

Förmånstagare

Förmånstagare till familjeskyddet och återbetalningsskyddet är i första hand make/sambo/registrerad partner och i andra hand egna barn. Man kan genom ett förmånstagarförordnande ändra förmånstagare, t ex så att barnen kommer före make, etc. Man får bara sätta in förmånstagare som är tillåtna enligt kommunalskatte lagen, dvs förutom de redan nämnda även tidigare make/sambo/registrerad partner samt styvbarn och fosterbarn.

Egna premier

ITPK-P ger också möjlighet att betala in egna premier och på så vis få en högre kompletterande pension (motsvarar *KÅPAN Plus*).

Varje år får man ett försäkringsbesked som visar hur mycket ens försäkring är värd.

Grundalternativ och valmöjligheter

Vad händer om man inte själv väljer/valt något av de alternativ som anges i de prospekt som Collectum skickar ut? Då gäller *grundalternativet*, vilket innebär:

1. ens ITPK-P placeras i en traditionell försäkring hos *Alecta*.
2. inget familjeskydd

3. inget återbetalningsskydd

Vill man däremot själv välja hur ens premier ska placeras har man (from 1 juli 2013) följande alternativ att välja mellan:

Traditionell förvaltning

Alecta
AMF
Folksam
Skandia

Fondförvaltning

AMF
Danica
SEB
SPP
Swedbank

När man tillhör avdelning 2 kan man placera hela sin premie i antingen traditionell försäkring eller fondförsäkring (de som tillhör avdelning 1 måste placera minst hälften i traditionell försäkring). Väljer man att placera sin premie i fonder får man dela upp den på högst två av de fonder som finns på listan.

Om man anställs i Posten och ska tillhöra Avdelning 2 i ITP-P får man ett brev från Collectum där man skall ta ställning till:

- i vilket försäkringsbolag man vill placera sin ITPK-P-försäkring och vilken typ av försäkring, *traditionell försäkring* eller *fondförsäkring*, man vill ha.
- vilket familjeskydd man vill teckna
- om man vill teckna ett återbetalningsskydd eller ej

Man kan senare ändra i de alternativ man då valde. Observera dock:

- För att återbetalningsskyddet ska omfatta även tidigare insatt kapital gäller vissa villkor (man måste ansöka inom ett år från det att ens familjesituation ändrats genom giftermål/partnerskap/samboförhållande/barn).
- Väljer man till familjeskydd i efterhand krävs en hälsoförklaring.
- Väljer man att byta förvaltare så har man numera flytträtt för redan intjänat kapital. Som regel tar de ut en avgift, som varierar mellan de olika förvaltarna. Vill man ändra i sitt val ska man anmäla detta genom Collectum, www.collectum.se.

Där kan man också se vilka olika förvaltare och fonder man kan välja mellan, och vilka avgifter de tar för förvaltningen.

Fortsatt intjänande

ITPK-P innehåller dessutom en rätt till **fortsatt intjänande av pensionsrätt**.

Villkoren för detta är följande. Förutsatt att man själv säger upp sig och avgår med pension *före* ordinarie pensionsålder - dock tidigast vid 62 års ålder - fortsätter man att tjäna in pensionsrätt för ålderspension (ITP-P) och kompletterande ålderspension (ITPK-P) fram till ordinarie pensionsålder (= 65 år).

Det innebär att om man, exempelvis, själv säger upp sig vid fyllda 62 år så får man tillgodoräkna sig tiden fram till 65 år vid beräkning av pensionsgrundande tjänstetid (se ovan, sid 9) för ålderspension. Likaså får man tillgodoräkna sig den premie för ITPK-P som man skulle ha tjänat in under tiden mellan 62 - 65 år.

Man behöver inte börja ta ut sin pension när man säger upp sig för att det fortsatta intjänandet ska gälla. Om man gör det så får man först räkna upp den pensionsgrundande tjänstetiden och premien för ITPK-P men därefter sker en reducering av pensionen enligt reglerna för förtida uttag; se nedan sid 16

Observera att denna rätt till fortsatt intjänande INTE gäller för den som går tidigare än 65 år enligt övergångsreglerna, se ovan sid 10. Däremot gäller det om man går tidigare än 65 år enligt *Personalomställningsavtalet*.

Sjukpension - Familjepension

Sjukpension

Man har rätt till sjukpension när

- man är arbetsoförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall och
- arbetsoförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Sjukpension utges

- fr.o.m. den dag under vilken rätten till pension har inträtt enligt ovanstående
- t.o.m. den sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken ålderspension börjar utges.

Sjukpensionen uppgår till följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lön/lönedel	Sjukpenning dag 91 – 360	Sjukpenning dag 361 –	Sjuk- eller aktivitet- sersättning
- 7,5 pbb ¹⁾	10%	0%	15%
7,5 pbb - 20 ibb ²⁾	65%	65%	65%
20 - 30 ibb	32,5%	32,5%	32,5%

1) = prisbasbelopp

2) = inkomstbasbelopp

För den som varit oavbrutet anställd sedan minst 2008-12-31 gäller förmånliga ersättningar:

Lön/lönedel	Sjukpenning dag 91 – 360	Sjukpenning dag 361 –	Sjuk- eller aktivitet- ersättning
- 7,5 pbb ¹⁾	10%	0%	21%
7,5 pbb - 20 ibb ²⁾	*** ³⁾	*** ³⁾	81%
20 - 30 ibb	*** ³⁾	*** ³⁾	40,5%

1) = prisbasbelopp

2) = inkomstbasbelopp

3) = Samma procenttal som sjukpenningen.

Exempel. Om man 2014 efter en längre tids sjukdom beviljas sjukersättning beräknas sjukpensionen enligt ITP-P till följande belopp. Vi utgår från en pensionsmedförande lön på 23.000 kr/mån (=276.000kr/år):

276.000 kr motsvarar 2014 6,22 prisbasbelopp (276.000:44.400).

Därför utgår 21 procent i sjukpension på hela den pensionsmedförande lönen = $276.000 * 21\% = 57\,960$ kr/år eller **4.830 kr/mån**. Detta belopp läggs ovanpå aktivitets- eller sjukersättningen.

Observera! att detta gäller för dem som var anställda 2008-12-31. För den som anställdts efter detta datum utgår i detta fall 15 procent i sjukpension.

Samordning av sjukpension

Sjukpension samordnas med några andra ersättningar som kan vara aktuella. Det innebär att sjukpensionen enligt tabellen ovan ska *minska* med

a) sjukpension enligt fribrev

b) livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen (gäller vid pensionsmedförande lön upp till 7,5 basbelopp³⁾).

Familjepension

Familjepension utgår till efterlevande *maka/e* och *barn*.

Familjepensionen utgör som lägst 75 procent av ett grundbelopp. Grundbeloppet uppgår till 32,5 procent av den pensionsmedförande lönen (vid full tjänstetid; annars reducering).

Eftersom familjepensionen endast utgår till efterlevande efter den som har en pensionsmedförande lön som överstiger 7,5 basbelopp (2014 = 426 750kr eller 35 563 kr/mån) kommenteras den inte ytterligare här.

Den som är berättigad till familjepension kan fr.o.m. den 1 januari 2009 avsäga sig denna rätt och istället få en högre premie avsatt till sin ITPK-P.

Fribrev

Om man slutar sin anställning i Posten efter fyllda 28 år men före pensionsåldern har man rätt till ett s k fribrev på den intjänade pensionsrätten till ålderspension, kompletterande ålderspension samt familjepensionen (förutsatt att man har

³ Prisbasbeloppet

efterlevande som är berättigade till familjepension).

Fribrevet innebär att man när man uppnår den pensionsålder man hade i Posten får ut den pension man tjänat in när man slutade.

Förtida och uppskjutet uttag

Man har rätt att ta ut sin ålderspension i förtid, dock tidigast från 55 år. I gengäld får man en lägre pension.

Man har å andra sidan också rätt att skjuta upp sin ålderspension och/eller kompletterande ålderspension (ITPK-P), dock längst till och med månaden före den man fyller 70 år. I så fall blir pensionen högre.

Hur stor ned- respektive uppräkningsen av pensionen blir anges inte i avtalet.

Pensionsbesked

Arbetsgivaren ska varje år överlämna ett individuellt pensionsbesked till alla som omfattas av avtalet. I pensionsbeskedet anges hur stor ITPK-P-pension man kan räkna med om man kvarstår i tjänst fram till ordinarie pensionsålder.

Det är SPV som skickar ut beskedet.

Besked om sin ITPK-P-pension får man årligen (i mars-april) genom der "röda kuvertet" från Collectum.

Tolkning och tvister

Så länge ITPK-P-avtalet gäller råder fredsplikt i samtliga pensionsfrågor.

Tolkningar kring pensionsavtalet görs i en kollektivavtalsnämnd, *ITPK-P-nämnden*. Nämnden består av åtta ledamöter, fyra från arbetsgivaren, utsedda av ALMEGA, och fyra från de fackliga organisationer som slutit avtalet (SEKO, SACO, Ledarna och ST). Beslut i nämnden ska vara enhälliga.

Tvister om avtalet, t ex att man inte kunnat enas om en tolkning i ITPK-P-nämnden, ska i första hand lösas genom förhandlingar enligt gällande förhandlingsordning. Om man inte kan komma överens i förhandlingarna skall tvisten i sista hand lösas i en särskild skiljenämnd, *Pensionsskiljenämnden*.

Pensionsskiljenämnden består av nio ledamöter, fyra från vardera sidan samt en gemensamt utsedd opartisk ordförande. Pensionsskiljenämndens beslut är bindande.

Basbeloppet

I ITPK-P används fr.o.m. 2003 *inkomstbasbeloppet*. I några fall används *prisbasbeloppet* eller det *förhöjda prisbasbeloppet*. Detta anges i så fall i not.

Inkomstbasbeloppet uppgår 2014 till 56 900 kr. Prisbasbeloppet uppgår 2014 till 44 400 kr och det förhöjda prisbasbeloppet till 45.300 kr.

Inkomster över 7,5 basbelopp

Det jag beskriver i min artikel gäller som regel för inkomster upp till 7,5 pris- eller inkomstbasbelopp (2014 = 27.750 respektive 35.563 kr/mån). För inkomster över denna nivå gäller en del särskilda regler i avtalet.

1. Intjänande

Avdelning 1. Arbetsgivaren betalar varje månad in en premie på 4,5 procent på lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp/12 (2014 = 35.563 kr/mån).

För lönedel över 7,5 inkomstbasbelopp/12 betalar arbetsgivaren in 30 procent.

Avdelning 2. Arbetsgivaren betalar 2 procent till premiedelen (ITPK-P) av pensionen. Procenttalet är detsamma oavsett inkomstens storlek.

2. Sjukpension

Sjukpension - Avdelning 1.

Lön/Lönedel	Dag 91 - 360	From Dag 361	Sjukersättning
- 7,5 pbb	10%	0%	15%
7,5 pbb - 20 ibb	65%	65%	65%
20 ibb - 30 ibb	32,5%	32,5%	32,5%

pbb = prisbasbelopp

ibb = inkomstbasbelopp

Sjukpension - Avdelning 2.

Lön/Lönedel	Dag 91-360	From dag 361	Sjukersättning
-7,5 pbb	10%	0%	15/21% ¹⁾
7,5 pbb - 20 ibb	65/ ²⁾	65/ ²⁾	65/81% ¹⁾
20 ibb - 30ibb	32,5/ ²⁾	32,5/ ²⁾	32,5/40,5% ¹⁾

pbb = prisbasbelopp

ibb = inkomstbasbelopp

¹⁾ = För dem som är födda 1980 eller tidigare och var anställda i Posten den 31 december 2008 gäller de högre beloppen. För dem som ansluts efter detta datum gäller den lägre siffran.

²⁾ = För dem som är födda 1980 eller tidigare och var anställda i Posten den 31 december 2008 gäller samma belopp som för sjukpenningen (f.n. 80 respektive 70 procent). För dem som ansluts efter detta datum gäller den lägre siffran.

3. Familjepension

Avdelning 1. Familjepension ingår ej.

Avdelning 2. Familjepensionen (ska inte blandas ihop med *familjeskyddet*) utgår till efterlevande make/a och barn vid dödsfall (även efter det att man gått i pension). *Familjepension utgår endast till efterlevande om den avlidne haft en pensionsmedförande lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.* Familjepensionens storlek är beroende på inkomstens storlek och hur många efterlevande det finns.

Fr.o.m. den 1 januari 2009 kan den som är berättigad till familjepension avsäga sig denna rätt och istället få en högre premie avsatt till sin ITPK-P-pension. Anmälan kan göras via Förmånspaketets hemsida.

Pensionsåldrar enligt tidigare avtal

Pensionsåldern enligt ITP-P är 65 år, men enligt övergångsreglerna i avtalet (se sid 10) har man under vissa förutsättningar rätt att gå tidigare.

Följande förutsättningar gäller:

1. Man ska ha varit anställd 1991-04-01 och ha fyllt 28 år 1991-12-31 och då enligt tidigare pensionsavtal haft en lägre pensionsålder än 65 år.

Följande tjänster hade en lägre pensionsålder enligt tidigare avtal:

Pensioneringsperiod 1 - 60-63 år:	Pensioneringsperiod 2 - 63 - 65 år:
Förste lokalvårdare (flv) Förste postiljon (fpj) Lantbrevbärare (lbb) Lokalvårdare (lv) Postiljon (pj) Överpostiljon (öpj) Tekniker ¹⁾	Kupémästare (kpm) Lokalvårdsledare (lvled) Förrådsförmän (föf) Postexpeditör (px) Postkassör (pkr) Kontorist (knt) Reparatör (rep) Förste reparatör (frep) Trafikmästare (tm) Utrikesexpeditör (ux) Värdeexpedient (vx)

¹⁾ = För tekniker gäller att man måste ha anställts som R-tjänsteman före 1988-01-01. För den som anställts som tekniker 1988-01-01 och senare gäller 65 år som pensionsålder.

2. Man måste ha *fortsatt i samma anställning*. Lbb, pj, fpj samt öpj i pensioneringsperiod 1 jämföras och räknas som *samma anställning*. Kpm, ux samt vx jämföras i pensioneringsperiod 2.

Det innebär att man kan ha bytt tjänst från exempelvis pj till fpj och ändå behåller man pensioneringsperiod 1. Om man däremot bytt från pj till vx förlorar man helt rätten att gå tidigare än vid 65 år - man blir alltså inte ens uppflyttad till pensioneringsperiod 2 (där vx:arna låg) utan man omfattas i och med bytet av ITP-P:s generella pensionsålder, 65 år.

3. Man måste dessutom ha stannat kvar i den lönegrupp där man inplacerades när det nya lönesystemet trädde i kraft 1995-01-01.

Lönegrupp A omfattar sorterare, brevbärare, chaufförer och kombination härav samt lokalvårdare.

Lönegrupp B omfattar postkassörer och Lönegrupp C produktionskontorister.

Det innebär att om man bytt tjänst från vx (pensioneringsperiod 2, lönegrupp A) till postkassör (samma pensioneringsperiod men lönegrupp B) så förlorar man sin rätt att gå före 65 år.

4. Fr.o.m. den 1 oktober 2002 gäller en ny skrivning om villkoren för att behålla övergångsreglernas lägre pensionsåldrar:

“Den som den 30 september 2001 hade rätt till ålderspension före 65 år enligt

övergångsbestämmelse till ITP-P behåller under avtalsperioden denna rätt förutsatt att anställning och arbetsuppgifter är oförändrade.

Rätten får dock behållas vid följande ändringar:

- *ändring enbart av anställningens omfattning*
- *byte av arbetsuppgifter mellan terminalarbete, brevbäring och chaufförsarbete eller kombinationer av dessa.*
- *byte med oförändrade arbetsuppgifter till en motsvarande anställning i annat bolag i postkoncernen tillhörigt ITP-P-området"*

5. Enligt koncernledningsbeslut (KH 2006:3261) får den som den 1 januari 2005 eller senare anställs som lagledare inom leverans eller dess senare efterföljare behålla rätten till ålderspension från 60 respektive 63 år, förutsatt att

- andelen arbetsledararbetet uppgår till högst 50% av heltid
- den anställde hade rätt till lägre pensionsålder i anställningen omedelbart före lagledaranställningen

Rätten till lägre pensionsålder gäller så länge aktuell befattning uppehålls.

6. Den som får tjänst som *lagledare* (alltså inte *produktionsledare*) i den nya ledningstrukturen enligt Flinc inom Meddelandebolaget och har en lägre pensionsringsperiod än 65 år får, enligt arbetsgivarbeslut 2009-12-15 (POAB 2009:12785) behålla denna.

Om man har frågor kring sin egen ITP-P pension vänder man sig till SPV, tel 060/18 74 00 eller 18 75 00 (Kundtjänst). De svarar också på frågor om KÅPAN. Om man placerat sin ITPK-P pension i Kåpanpensioner vänder man sig också till SPV för exakta besked. Har man däremot placerat ITPK-P i annat bolag är det naturligtvis det bolag man valt som ska kontaktas.

På Årstaklubbens hemsida (adress på omslaget!) finns aktuell information om pensionerna. Gå in på fliken "Pensioner". Där finns bland annat den senaste versionen av gällande avtal, både ITP-P och det äldre PA-91T.

Där finns länk till SEKO Postens pensionsbroschyr.

Vidare så finns där också länkar till annan information, exempelvis till SPV, som bl.a. lagt ut "broschyrer" om de olika pensionsavtalen på sin hemsida.

Vi är tacksamma för synpunkter på innehållet i denna lathund!

Kontakta: Jan Åhman, Tel: 0708-717 310 E-mail: jan.ahman@telia.com

Nya pensionsavtalet i sammandrag

	Avdelning 1	Avdelning 2
Omfattar	Födda 1981 eller senare samt tim- och resursanställda	Födda 1980 eller tidigare samt de födda senare och är som är anställda i Postenoch helt eller delvis sjuk den 1 januari 2009
Anslutningsvillkor	25 år. Sjukpension gäller från 18 år.	28 år. Sjukpension gäller från 18 år. Minst 20% anställning, minst tre månaders anställning i följd.
Pensionsålder	65 år (kan tidigare-/senareläggas). Tillåtet ta ut hela pensionen under begränsad tid, dock lägst 5 år.	65 år (kan tidigare-/senareläggas). Tillåtet ta ut hela pensionen under begränsad tid, dock lägst 5 år.
Pensionens storlek	4,5 procent avsätts från 25 år (30 procent på den del av lönen som överstiger 34.125 kr/mån). Premien betalas på månadslön, fasta tillägg samt rörliga tillägg inklusive övertid. Pensionens storlek avgörs av premiens storlek, antal år den betalats in samt hur kapitalet förräntats.	10 procent av slutlön + 2 procent som sätts av från fyllda 28 år. För slutlön >7,5 basbelopp gäller andra procentsatser. "Slutlön" = aktuell månadslön, fasta tillägg samt genomsnitt av rörliga tillägg (dock ej övertid) kalenderåret innan.
Tid som krävs för full pension	Svårt att idag förutsäga hur många års premier som behövs för "full" pension	30 år. Sjukdom och föräldraledighet kvalificerar. Tid från annan pensionsplan liknande ITP får tillgodoräknas, men enbart för födda 1951 eller tidigare.
Kapningsregel	Nej.	Ja. Löneökningar mellan 60-65 år kapas bort beroende på återstående tid till 65 år samt ibb:s utveckling.
Premien placeras	Hälften i traditionell pensionsförsäkring, fem bolag att välja mellan. Andra hälften kan placeras i fonder, fem bolag att välja mellan.	Hela premien placeras på ett ställe i antingen traditionell försäkring eller fondförsäkring. Fem + fem bolag att välja mellan (samma bolag som avd 1).
Flytträtt av pensionskapitalet.	Ja, hela kapitalet kan (mot avgift) flyttas till annat bolag.	Ja, hela kapitalet kan (mot avgift) flyttas till annat bolag. Gäller kapital intjänat from 2010-07-01. Tidigare intjänat kan i vissa fall flyttas, i andra inte.
Förvaltare	Collectum administrerar de olika valen: förvaltare, familjeskydd, återbetalningsskydd.	Statens Pensionsverk (SPV) administrerar den förmånsbestämda delen, Collectum premiedelen.
Premiebefrielse	Arbetsgivaren betalar in premien vid sjukdom och föräldraledighet (upp till 13 månader)	Motsvarande
Sjukpension vid vanlig sjuk-skrivning	Ja, 10% dag 91 - 360	Ja, 10% dag 91 - 360
Sjukpension vid sjukersättning	Ja, 15 procent	Ja 21 procent om man är anställd i Posten 2008-12-31, annars 15 procent. Högre belopp för den del av inkomsten som >7,5 basbelopp.
Familjepension (till efterlevande, endast för inkomster >7,5 basbelopp)	Nej	Ja. Kan fr.o.m. 2009-01-01 avsägas till förmån för en högre premie till ITPK-P.
Återbetalningsskydd	Ja, om man aktivt väljer det	Ja, om man aktivt väljer det
Familjeskydd	Ja, om man aktivt väljer det. 1 - 4 prisbasbelopp/år, betalas ut under 5, 10, 15 eller 20 år	Ja, om man aktivt väljer det. 1 - 4 prisbasbelopp/år, betalas ut under 5, 10, 15 eller 20 år
Fribrev	Behövs inte.	Ja. Slutar man i Posten efter fyllda 28 år och före 65 år får man ett värdesäkrat fribrev på den förmånsbestämda delen av den pension man tjänat in.